

FYLKESVALGPROGRAM

2015 - 2019

Kjære opplending!

Vi er så heldige som bor i Oppland. Fylket vårt er langt, men det er kort vei til alt. Til store opplevelser. Til stillhet og ro når vi trenger det. Til det gode liv. Til noe av det beste Norge kan by på.

Framtidas Oppland skal bygges på kunnskap. Flere må settes i stand til å gjennomføre utdanninga si. Vi skal styrke yrkesfag, fordi vi trenger flere fagarbeidere, og vi skal videreutvikle lærlingeløftet for å skape flere læreplasser.

Vi vil fokusere på kreativitet og entreprenørskap i skolen. Dagens elever må bli jobbskapere, ikke bare jobbsøkere. Gjøvik og Lillehammer skal være pulserende og attraktive studentbyer. Vi bidrar derfor til campusutvikling og stimulerer til et variert studietilbud i fylket.

Fylkeskommunen skal være en god hjelper for næringslivet. Arbeiderpartiet prioriterer næringsprogram for bedriftene, kompetanseheving og omstillingsprogram for reiselivet. Vi må satse mer på forskning og utdanning. Innovasjon skjer ikke av seg selv. Arbeiderpartiet skal være ei drivende kraft i utviklinga av kunnskapsfylket Oppland.

Arbeiderpartiet skal gjennomføre et grønt skifte i Oppland. Det er først når vi tar klimautfordringene på alvor, at vi tar framtidige generasjoner på alvor. Vi lever tett på klimaendringene.

I Gudbrandsdalen ser vi bresmelting på nært hold i Klimaparken, flom og ras rammer hyppigere, og vi har bygd et klimalaboratorium på Otta.

God klimapolitikk og god næringspolitikk henger sammen. Vi må gi grobunn for nye næringer gjennom klimapolitikken, og styrke klimaprofilen i eksisterende næringer. Vi er gode på fornybar energi, og her ligger også muligheter for nye arbeidsplasser og verdiskaping.

Den viktigste utviklinga skjer der folk bor. Derfor vil vi støtte opp om lokale initiativ, og bidra til at det skal være godt å bo i alle deler av fylket. Opplendingene er aktive og bruker naturen, noe som er bra for folkehelsa. Vi vil legge til rette for en sunn livsstil.

Oppland skal også være raust og mangfoldig. Arbeiderpartiet skal stå i fremste rekke for å konfrontere fordommer og inkludere tilflyttere. Hos oss er alle velkommen.

Oppland Arbeiderparti skal bygge framtidas Oppland, og vi inviterer deg med på laget. Det er avgjørende at nettopp du bruker stemmeretten. Godt valg!

*Even Aleksander Hagen
Fylkesordførerkandidat*

*Frode Jahren
Fylkesleder*

Vi løfter Innlandet!

Innlandet har Norges høyeste fjell, Norges lengste elv og Norges største innsjø. Vi har noen av Norges største og mest spektakulære nasjonalparker, store landbruks- og skogarealer og vakre kulturlandskap. Vi har høyteknologiske bedrifter som leverer varer og tjenester til hele verden og vi har næringsmiddelindustri som produserer lokal mat fra lokale råvarer. Vi har et bredt kulturliv og store reiselivsmål. Hovedferdselsårene fra nord til sør og fra øst til vest på både vei og jernbane går gjennom Innlandet.

Alt dette gir gode muligheter for vekst. Samtidig må vi omstille oss og ta tak i de utfordringene Innlandet har. Kommuner, fylkeskommuner og regioner må få en tilstrekkelig økonomi for å løse nye og endra oppgaver som skal være under folkevalgt styring.

Vi har en befolkning som har lavere utdanning enn andre deler av landet. Vi har levekårsutfordringer og flere kommuner har en stagnasjon eller nedgang i folketallet. Antall arbeidsplasser i privat næringsliv vokser, men veksten er lavere enn i andre deler av landet. Det er fortsatt behov for en opprustning av vei- og jernbanenettet.

Oppland og Hedmark ønsker å samarbeide for å løse felles utfordringer.

Hedmark og Oppland Arbeiderparti vil:

- Arbeide for å iverksette Arbeiderpartiets Innlandsstrategi.
- Ha et forskningsløft for Innlandet, med styrking og videreutvikling av forsknings- og utdanningsmiljøene, særlig innenfor skogs- og landbruksnæringen, bioteknologi, informasjons- og samfunnsikkerhet, innovasjon i offentlig sektor, helseteknologi og reiseliv.
- At regionalt forskningsfond for Innlandet må styrkes. Vi vil arbeide for at flere nasjonale forskningsprosjekter gjennomføres i Innlandet.
- Vi vil arbeide for at det etableres et nytt såkornfond i Innlandet som tilpasses Innlandets muligheter, utfordringer og infrastruktur.
- Utvikle Fagskolen Innlandets viktige rolle i å sikre kompetent arbeidskraft.
- Fortsette arbeidet for å få en enda mer lønnsom og konkurransedyktig skogsektor.
- Jobbe for en lavere arbeidsgiveravgift i kommuner i Innlandet med lav befolkningstetthet og tynt næringsgrunnlag.
- Ha et fortsatt samarbeid om våre store samferdselsprioriteringer innen vei og bane. Her har Oppland og Hedmark vist at vi har klart å oppnå bedre resultater ved å stå sammen.
- At regionen fortsatt skal framstå som entusiastisk og offensiv i forhold til å påta seg vertskapsrollen for større nasjonale og internasjonale arrangementer.
- Videreføre kollektivtrafikksamarbeidet, blant annet Mjøsnettprosjektet – et moderne kollektivtilbud mellom mjøsbyene og Elverum.
- Fortsette satsningen på Innlandet som en sterk filmregion.
- Delta aktivt i arbeidet med kommunereformen på både kommune- og regionnivå.

KLIMA, MILJØ OG ENERGI

Oppland Arbeiderparti vil arbeide for fortsatt vekst og utvikling i Oppland. Samtidig må vi ta vare på naturen og miljøet vårt. Vi vil verne om allemannsretten. Vi må bidra til at Opplands befolkning og tilreisende kan bruke naturen til friluftsliv og opplevelser. Det gir helse og velvære og styrker reiselivet. Nye forpliktende internasjonale klimaavtaler må til for å få redusert klimautslippene. Samtidig må vi i Norge og i vårt fylke bidra for å nå våre mål om utslippsreduksjon av klimagasser.

Transportsektoren står for en stor andel av utslippene. Derfor vil vi beholde og videreutvikle et avgiftssystem som stimulerer til bruk av miljøvennlige biler og arbeide for bedre tog- og busstilbud. I all arealplanlegging må man arbeide for å redusere transportbehovet.

Oppland er en stor produsent av fornybar energi. Dette gir verdiskaping, arbeidsplasser og miljøvennlig energi. Vi vil både effektivisere energibruken og øke produksjonen av fornybar energi. All vann- og vindkraftutbygging må være så skånsom mot naturen som mulig. Nødvendig bevaring av naturen vil noen ganger være viktigere enn ny utbygging. Vi vil beholde det offentlige eierskapet som er i kraftsektoren.

Avfallsmengdene øker i vårt forbrukssamfunn. Avfall kan forurense, men det er også en ressurs. Vi må utnytte energien i avfallet langt bedre og ytterligere øke gjenbruk og gjenvinningen av avfallet. I vårt fylke har vi også store bioenergiressurser.

Oppland Arbeiderparti mener at energisparing er både god klimapolitikk, god energipolitikk og god næringspolitikk. Vi må stille krav om at offentlig eide bygninger skal være energi- effektive og vi må gjennom Enova gi tilskudd til omlegging i industribygg og boliger.

Vi ser at klimaendringene medfører mer flom, ras og skader. Dette må vi møte med langt bedre forebygging og sikring. Oppland Arbeiderparti vil arbeide for at staten prioriterer forebyggende tiltak sterkere og øker tilskuddene til gjenoppbygging. Det vil koste samfunnet mindre enn stadig ødelagte veger og jernbanelinjer.

Oppland Arbeiderparti vil at:

- Miljø- og klimahensyn skal veie tungt i alle samfunnsspørsmål.
- Stimulere til mer gjenbruk og kildesortering. Panteordningen på avfall må utvides og det må bli mer fokus på holdningsarbeid.
- Arbeide for et miljøvennlig avgiftssystem. Offentlige bygg i framtida bør bygges som lavenergi-/passivhus og Oppland bør bli ledende på bruken av tre i sine bygg.
- Lademuligheter for elbiler skal være inkludert i alle nye veiprosjekter, og et krav hos alle offentlige bygg.
- Befolkningen skal sikres tilgang til utmark for friluftsliv, fysisk aktivitet og rekreasjon.
- Skolene og barnehagene skal miljøsertifiseres. Bedrifter og kommuner må stimulere til miljøsertifisering.
- Det nasjonale målet på 30 prosent reduksjon av klimautslipp skal nås innen 2020. Kuttene i utslippene bør økes til 40 prosent dersom det kan bidra til enighet om en ambisiøs internasjonal klimaavtale.

- Tiltak og økonomiske virkemidler for å forebygge flom- og rasskader må økes.
- Bruken av bioenergi og fjernvarme i offentlig virksomhet skal økes.
- Ha et fortsatt aktivt eierskap i Eidsiva Energi AS.

HELSE OG FOLKEHELSE FOR FRAMTIDAS OPPLAND

Et godt helsetilbud skaper trygghet for enkeltmennesket og fremmer vekst, velstand og sosial utjevning for samfunnet som helhet. Derfor er det avgjørende at alle skal ha tilgang på gode helsetjenester uavhengig av bosted og økonomi. Forebyggende helsearbeid er det viktigste virkemidlet vi har for å møte økningen i de kroniske folkesykdommene. Folkehelsearbeidet skal bygge på fysisk aktivitet, sunt kosthold, bekjempelse av tobakk og redusert alkoholforbruk.

Oppland Arbeiderparti vil:

- Skape helsefremmende videregående skoler gjennom sunne kantiner med frokostordning, fysisk aktivitet, tobakk- og rusforebyggende arbeid og psykisk helsevern.
- Styrke helserådgivningen ved de videregående skolene og jobbe for at skolehelsetjenesten kan henvise til barne- og ungdomspsykiatrien.
- Sikre godt samarbeid med kommunene og frivillige lag og organisasjoner i folkehelsearbeidet.
- Arbeide for å få folkehelsekoordinator i alle kommuner i Oppland.
- At alle kommuner i fylket utarbeider handlingsplan mot vold i nære relasjoner.
- Styrke det distriktpspsykiatriske tilbudet i Oppland og satse på forebyggende arbeid for barn og unge med psykiske lidelser og sørge for at disse får rask og tilstrekkelig behandling.
- Gjøre overgangen mellom ungdomspsykiatrien og voksenpsykiatrien bedre.
- Sikre utviklingen av de lokalmedisinske sentrene på Otta og Fagernes og utbygging av lokalmedisinsk senter på Hadeland.
- Sikre gode rehabiliteringstilbud i offentlig regi og i samarbeid med private.
- Etablere ny luftambulansebase i Mjøsområdet.
- At sykehusene på Gjøvik, Lillehammer og Reinsvoll består og utvikles ved at de sikres investeringsmidler og driftsgrunnlag slik at de kan tilpasse seg befolkningens framtidige behov.

KOMPETANSE

Livslang læring, høyere utdanning og forskning

For Oppland Arbeiderparti er det et viktig mål at alle skal ha lik rett til utdanning uavhengig av økonomisk og sosial situasjon. I Oppland har vi gode høyskoler med et variert studietilbud tilpasset samfunnets behov for kompetanse. Det gir et godt utgangspunkt for at flere ungdommer og voksne kan ta høyere utdanning og videre- og etterutdanning i årene som kommer.

Kompetanse er nødvendig for utvikling av den enkelte og av fellesskapet. Ny kunnskap bidrar til verdiskapning og omstilling i lokalsamfunn og regioner. Vi ønsker å styrke sam-

arbeidet mellom lokalt arbeids- og næringsliv, kommuner og fylkeskommune og forsknings- og utdanningsmiljøene. Målet er flere kompetansebaserte arbeidsplasser, bedre tjenester for innbyggerne og en bærekraftig samfunnsutvikling.

Andel av innbyggerne som tar høyere utdanning er fortsatt lav i Oppland. Det er svak vekst i deler av regionen og et arbeids- og næringsliv som til dels er preget av liten omstilling. Dette understreker behovet for tilrettelegging av varierte utdanningstilbud tilpasset ulike gruppers behov for at flest mulig skal få en fullført utdanning. Vi skal utvikle robuste og attraktive arbeidsplasser i samarbeid med andre aktører og sikre en god offentlig tjenesteyting.

Oppland Arbeiderparti vil:

- Styrke Fagskolen Innlandet og fagskolestudentenes rettigheter.
- Sikre videreføring og stabile betingelser for et fylkeskommunalt kompetansefond for målrettet og offensiv utvikling av høgskolene i Lillehammer og Gjøvik.
- Fortsatt bidra med fylkeskommunal støtte til særlige utdannings- og forskningsformål i samarbeid med høgskolene og forskningsmiljøene.
- Legge til rette for gode helse- og velferdsordninger, bo- og kommunikasjonstilbud for studenter.
- Arbeide for at ordningen med nedskrivning av studielån blir gjort gjeldende for deler av fylket.
- Styrke samarbeidet med frivillige studieforbund og voksenopplæringsmiljøer om etter- og videreutdanning og videreutvikle de lokale karrieresentrene.
- Satse mer på kompetanseutvikling for minoritetsspråklige, flyktninger og innvandrere.
- Arbeide for at offentlige arbeidsgivere i større grad enn i dag forplikter seg til å ta imot lærlinger og andre med behov for praksisplasser tilknyttet opplæring.
- Videreutvikle samarbeidet mellom Fylkeskommune, Regionalt forskningsfond Innlandet, Innovasjon Norge, Regionrådene og forskningsmiljøene.
- Være pådriver for at utdanningstilbud som tilfredsstiller behovene i arbeids- og næringsliv i fylket og for at de utdanningssøkende velger slike tilbud.
- Støtte og ta i bruk utdannings- og utviklingstiltak i fylket som bidrar til innovasjon i omsorg, offentlig tjenesteyting, helse - og velferdsteknologi.
- Støtte utdanningstilbud i fylket som bidrar til kunnskap om bærekraftig utvikling og ivaretar miljøhensyn.

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Oppland Arbeiderparti vil styrke den offentlige fellesskolen. Lik rett til utdanning er viktig for å utjevne sosiale forskjeller. Videregående opplæring skal være en arena for læring, mestring og fellesskap. For Oppland Arbeiderparti er det et overordnet mål at langt flere skal gjennomføre videregående opplæring. Et kunnskapsløft i Oppland må inkludere alle. Tidlig innsats som tar hensyn til den enkeltes forutsetninger, et mer yrkes- og praksisretta videregående løp kan bidra til å sikre at alle får mulighet til å fullføre sin utdanning.

Oppland Arbeiderparti vil:

- Sikre videregående opplæring med et bredt, godt og inkluderende tilbud for alle elever i fylket.
- Nærskoleprinsippet bør i hovedsak legges til grunn ved inntak til videregående opplæring.
- Sørge for at gratisprinsippet alltid skal gjelde og at skolen fortsetter å være reklamefri.
- At flere lærere skal få tilbud om etter- og videreutdanning innenfor relevante områder.
- Gjennomgå linjetilbudet i den videregående skolen og vurdere endringer på bakgrunn av søkertall, læreplasser og behov i Opplandssamfunnet.
- Stimulere kreativitet og skaperkraft gjennom økt satsing på ungt entreprenørskap i hele utdanningsløpet.
- Sette inn tiltak for å øke gjennomføringsgraden. Legge til rette for mindre grupper og høyere lærertetthet, blant annet for å kunne satse på mer yrkesretting av fellesfag.
- Drive aktiv og målrettet lærlingesatsing for å øke antall læreplasser.
- At alle skoler i Oppland skal ha en handlingsplan mot mobbing, rasisme og all negativ diskriminering.
- At det for elever hvor det er urealistisk å oppnå studiekompetanse eller fagbrev, skal det legges til rette for å benytte lære kandidatordningen i størst mulig grad.
- At det for elever med spesialundervisning og store bistandsbehov, skal opplæringen samordnes med eleven, pårørende, de kommunale tjenestene og NAV.
- Sikre at elever med behov for sammensatte og varige tjenester får utarbeidet individuell plan.

SAMFERDSEL

Oppland Arbeiderparti har bidratt til tidenes satsing på jernbane og vegnettet i Innlandet. Trygge veier og effektiv jernbane er nødvendig for å ivareta næringslivets behov og for å sikre bosetting og trivsel i hele Oppland. Vi ønsker å få mer persontrafikk og frakt av gods over på jernbane. Det har positive miljøkonsekvenser og gir et mer trafikksikkert fylke, også for de som går og sykler. Trafikksikkerhet skal prioriteres høyt. Videre utbygging av sykkelstier og gangveier reduserer antall ulykker. Fortetting i byer og tettsteder bidrar til en mer effektiv og miljøvennlig persontransport. Det fører til reduserte transportbehov og dermed lavere energibruk og karbonutslipp.

Oppland Arbeiderparti vil:

- Ha en helhetlig prioritering av Gjøvikbanen, for flere avganger, økt strømforsyning, nytt togmateriell og flere kryssningsspor.
- Forsere utbygging av Inter City-triangelet med dobbeltspor til Lillehammer innen 2030.
- Sikre ferdigstilling av Rv3, E4, E6 og E16 (i samsvar med tidligere vedtak i fylkespartiet). Bedre tilgang på gode og effektive kollektivløsninger mellom byene i Mjøsområdet og distriktene, både buss og bane.
- Arbeide for større bevilgninger til oppgradering og vedlikehold av fylkesvegene.
- Etablere midtdele, gode lysforhold, gang- og sykkelveger og godt kollektivtilbud for å redusere antall trafikkulykker.
- Etablere flere kvilestasjoner og rasteplasser langs hovedfartsårene.
- At kollektivtrafikken skal utgjøre en større andel av totaltrafikken.
- Etablere og videreutvikle kollektiv knutepunkt.
- Beholde landets rimeligste ungdomskort for busstransport.
- Bidra til nedleggelse av Valdresbanen fra Eina til Dokka. Banelegemet tilbakeføres til allmenn bruk.

VERDISKAPING

Næringsliv og regional utvikling

Oppland trenger nye og flere arbeidsplasser. Framtidsrettet industri og utnyttelse av teknologi, kunnskap og innovasjon i vare- og tjenesteproduksjon, natur og kulturliv er viktig for at regionene fortsatt skal utvikle seg som kraftsentra. Vi vil legge til rette for at folk som har gode ideer til nye produkter eller nye bedrifter, skal få realisert ideene sine. Forskning og utvikling må styrkes, både næringsrettet og offentlig. Innovasjon Norge, Regionalt forskningsfond og Forskningsrådet skal ha en viktig rolle som regionale utviklingsaktører.

Fylkets seks regioner har ulike næringsgrunnlag og muligheter for vekst. Økt tilførsel av risikokapital er viktig virkemiddel for å kommersialisere gode ideer og stimulere til mer gründervirksomhet. Våre byregioner Lillehammer og Gjøvik er motorer i kunnskapsutviklingen i fylket med stadig voksende kompetansemiljø rundt våre høgskoler. Større klynger og nettverk kan bidra til å gjøre næringslivet i Oppland mer omstillings- og levedyktige. Oppland Arbeiderparti vil bidra til å skape sterke og robuste miljøer og bidra til knoppskyting som kan skape nye virksomheter.

Ulike næringsmiljøer krever en stabil og langsiktig politikk. Små og mellomstore bedrifter står for en stor del av næringsstrukturen i Oppland med et variert mangfold som skaper ringvirkninger for både privat og offentlig sektor ved at leveranser og tjenester etterspørres.

Samtidig er det også bedrifter som mangler kapital til videre vekst eller nødvendig omstilling. Oppland Arbeiderparti vil ha en offensiv næringspolitikk med tiltak for den landbaserte industrien for å styrke konkurransedyktig næringsliv.

Oppland Arbeiderparti vil legge til rette for vekst innen IKT i Oppland, bygget opp rundt eksisterende sterke bedrifter, og data- og informasjonssikkerhetsmiljøene. Oppland har stort potensialer for ny næringsutvikling slik som foredling av lokalt råstoff som for eksempel tre og stein. Innenfor lov om offentlig anskaffelser bør fylkeskommunen i større grad som byggherre, bruke lokale produkter i sine byggeprosjekter. Klimautfordringer løses ved omlegging av forbruk, utvikling og bruk av ny teknologi og nye produkter. Dette vil gi grunnlag for flere "grønne" arbeidsplasser. Oppland Arbeiderparti vil at dette skal stå sentralt i utvikling av næringsgrunnlaget og arbeidsplasser.

Oppland Arbeiderparti vil:

- Arbeide for lavere arbeidsgiveravgift i kommuner med lav befolkningstetthet og dårlig næringsgrunnlag.
- Videreføre bolystmidler for stedsutvikling og utvikling av gode lokalmiljø.
- Styrke eksisterende næringsliv og stimulere til nyetableringer gjennom målrettede virkemidler mot de ulike næringers behov.
- Støtte opp om bedriftsrettet næringsprogram og næringshager hvor staten, fylket og kommunene bidrar for å etablere og styrke nettverk av bedrifter i Oppland.
- At industrien skal ha konkurransedyktige og forutsigbare rammevilkår.

- Ha nye kraftige tiltak for landbasert industri.
- Ha utviklings- og innovasjonsprosjekter basert på lokale råvarer.
- Videreføre kommunale næringsfond.
- Støtte opp om etableringen av sterke bedriftsnettverk med basis i IKT.

Arbeidsliv - arbeid til alle

Et godt, sterkt og organisert arbeidsliv er avgjørende for at vårt næringsliv er konkurransedyktig både nasjonalt og globalt. Næringslivs- og arbeidslivspolitikken henger nøye sammen. Omstillinger må møtes med forskning og utvikling, kompetansefremmende tiltak, etter- og videreutdanning. Det er fortsatt mange som jobber ufrivillig deltid. Oppland Arbeiderparti mener at heltid skal være hovedregelen i arbeidslivet. Norske lønns- og arbeidsvilkår skal legges til grunn for alt arbeid som utføres, også ved inn- og utleie.

Arbeid til alle dreier seg om å tilrettelegge arbeidsplasser. Ordninger som gir arbeid for mennesker med ulik yteevne og behov for tilrettelegging, må forsterkes.

Oppland Arbeiderparti vil:

- Bidra til å styrke kompetansebygging i bedrifter gjennom næringsprogram.
- At der offentlige aktører bruker eksterne leverandører, skal norsk lønns- og arbeidsvilkår legges til grunn, og der de ansatte krever det skal retten til tariffavtale og organisering ivaretas.
- At godkjente lærebedrifter som har lærlinger, prioriteres ved offentlige anbudsrunder.

Reiseliv

Reiselivsnæringen er ei av Opplands viktigste næringer med om lag 10 prosent av totalt antall sysselsatte. Skal vi nå målet vårt om å være Norges største reiselivsfylke, kreves omstilling og vekst. Gjennom et grønnere reiseliv kan vi bidra til at turismen tar sin del av ansvaret for mer miljøvennlige reisevaner og produkter. Oppland kan tilby mange opplevelser som styrker reiselivet, det gjelder skiproduktet, nasjonalparkproduktet og festival- og arrangementsproduktet. Oppland kan tilby varierte og unike aktivitets- og overnattingsopplevelser. Vi vil stimulere til utvikling og omstilling slik at disse produktene styrkes, foredles og øker verdiskaping i næringa.

Oppland Arbeiderparti vil:

- Støtte etablering av landsdelsselskap for Fjell-Norge og Østlandet og styrke nettverk mellom reiselivsbedriftene.
- Videreutvikle infrastruktur og produktutvikling for ski, fiske, vandring og sykkel.
- Styrke koblingene mellom reiseliv og kultur og reiseliv og landbruk for å bedre infrastruktur og utvikle nye produkter.
- Styrke næringens konkurransekraft med direkte kompetansetiltak innen produktutvikling, innovasjon, salg og felles markedsføring.

- Styrke de regionale virkemidler inne forskning med formål å drive praksisnær aktivitet (FoU) som kommer reiselivsaktørene til gode i den daglige driften.
- Arbeide for et kollektivtilbud som korresponderer.
- Ha bedre skilting av reiseliv og opplevelsesprodukt.
- Øke antall bedrifter som bidrar til lære-plasser og tilrettelegger for yrkesfaglig utdanning.
- Styrke tiltak for universell utforming og miljøsertifisering.
- At nasjonale turistveger skal bidra til å øke antall besøkende.
- Videreutvikle pilegrimsleden.

Jord- og skogbruk

Oppland fylke er et variert landbruksfylke med flatbygder, dalbygder og fjellandbruk. Med flest jordbruksforetak i landet, fortsatt mange setre i drift og som nest største skogfylke i Norge, er landbruket ei viktig næring Oppland Arbeiderparti vil utvikle for framtida. Bosetting og sysselsetting skal preges av et variert og levende landbruk i hele fylket. Landbrukets viktigste oppgave er å produsere mat, men næringen bidrar også til en rekke fellesgoder som matsikkerhet, bosetting, kulturlandskap og jord og skog som karbonlager.

Oppland Arbeiderparti vil:

- Øke matproduksjonen over hele fylket med 20 prosent innen 2020 og opprettholde sjølforsyningsgraden på om lag dagens nivå basert på norske ressurser.
- Sikre en variert bruksstruktur der det fortsatt gis tilskudd for å gjøre det lønnsomt å drive småskalalandbruk. I tillegg er det viktig å sikre næringsmiddelindustrien tilgang på lokalt råstoff.
- At det skal etableres beredskapslager for korn i fylket.
- At det må utvikles positive virkemidler slik at kommunene planlegger med minst mulig omdisponering av god matjord.
- At jordbruksproduksjonen må skje på en miljømessig bærekraftig måte, der det sikres god balanse mellom bruk og vern.
- Videreutvikle lokalmatprogrammet for å tilby kortreist mat og spesialiteter med lokal identitet og styrke nettverk og kompetanse mellom matprodusentene.
- Arbeide for at det blir enklere å etablere seg i landbruket.
- Sikre kapitaltilgang og investeringsmidler til jord- og skogbruk gjennom Innovasjon Norge.
- Ha mer tømmertransport over på jernbane.
- At skogressursene i fylket skal bidra til å nå nasjonale klimamål ved å øke produksjonen og bruken av biomasse i fylket.
- Øke standarden på skogsbilvegnettet.
- Ha næringsrettet forskning og utvikling innen produksjon og utnyttelse av skogsbasert energi.

- Sikre tilbud om naturbruk i videregående skole og støtte etablering av fagskoletilbud for skognæringen. Ordningen med voksenagronomer bør videreføres.
- Ha en mer aktiv rovdyrforvaltning for å beholde bestanden i tråd med vedtatte bestandsmål.

IDRETT OG KULTUR GIR ET RIKERE SAMFUNN

Kultur er en nødvendig del av et samfunn som legger vekt på ytringsfrihet, demokrati og mangfold. Den gir oss noe å leve for og noe å leve av. Vi vil at alle skal få mulighet til å skape og oppleve kultur i sine lokalsamfunn. At barn og unge møter idrett, kunst og kultur tidlig i livet er et prioritert mål for oss. Vi vil bidra til å styrke den kulturelle grunnmuren slik at tilbudet blir best mulig ute i lokalsamfunnene i fylket vårt. På steder uten egne kulturhus kan samarbeid mellom offentlige og private aktører være gode alternativer.

Frivillig arbeid er selve grunnplanken i både kultur- og idrettsaktivitet. Det bidrar til møteplasser og styrker samhold og tillit i samfunnet. Lokalt kulturliv, idrettslag og organisasjoner bidrar til integrering og utjevning av sosiale forskjeller.

I Oppland ser vi flere eksempler på at koblinger mellom kultur, privat næringsliv og offentlige aktører gir grobunn for nye vekstområder. Gode gründerideer har blitt viktige kulturbedrifter. Kulturnæringene har blitt en stor del av vår økonomi og her ligger mange av framtidens arbeidsplasser i Oppland. Som vertskap for store idrettsarrangement skaper vi aktivitet, vekst og setter fylket vårt på kartet både nasjonalt og internasjonalt. Det vil vi bygge videre på som et satsingsområde fremover.

Oppland Arbeiderparti vil:

- Fortsette satsingen på breddeidretten og jobbe for at særlig barn og unge har idrettsanlegg i sine nærområder
- Motivere til og støtte opp om gode samarbeidsprosjekter der frivillighet, næringsliv og offentlige aktører står sammen. Kanalisere mer av næringsmidler og regionale utviklingsmidler til idrett, kultur og frivillighet.
- Styrke kulturbasert næringsutvikling gjennom arrangement og festivaler i hele fylket.
- Bidra til nødvendige flerbruks- og idrettsanlegg der folk bor.
- Bidra til at det skal være egnede lokaler for framføring av visuell kunst og musikk i alle deler av fylket.
- At Teater Innlandet gjennom samarbeid med andre grupper skal utvikles til et ledende scenekunstmiljø, også i distriktene.
- Bidra til vern av uerstattelige kulturverdier.
- Styrke de sammenslåtte museene som drivkrefter i det lokale kulturvernet og som forsknings og formidlingsinstitusjoner.
- Arbeide for at staten tar en større andel av investeringene til store og kostnadskrevende idrettsanlegg.

- Arbeide for at OL-anleggene i Oppland settes i stand til å opprettholde topp internasjonal standard og kvalitet for å bli Europas mest komplette vintersportsregion.
- Arbeide for at Filmskolen på Lillehammer styrker sin posisjon nasjonalt og internasjonalt. Legge til rette for at film og fjernsynsproduksjon kan bli en vekstnæring i samarbeide med høgskolemiljøene. Masterutdanning må legges til Lillehammer.
- Sikre ungdom bedre kulturtilbud gjennom kulturkort eller andre spesialtilpassede ordninger.
- Bidra til et rikere kulturtilbud for alle, også på steder uten egne kulturhus. Her kan samarbeid mellom offentlige og private aktører være gode alternativer.
- Bidra til at Ungdoms-OL i 2016 gir et nytt løft for regionen som vintersportssted, og skaper positive ringvirkninger for ungdomsidretten og frivilligheten.
- Videreutvikle «den kulturelle spaserstokken», ungdommens kulturmønstring og de kommunale kulturskolene i samarbeid med skoler og kulturfaglige miljøer.

VÅRE KANDIDATER

1	Even Aleksander Hagen	1988	Sel
2	Anne-Marte Kolbjørnshus	1987	Nordre Land
3	Kåre Haugen	1945	Gjøvik
4	Ragne Victoria Tonesdatter Kolaas Stauri	1989	Lillehammer
5	Gunnar Tore Stenseng	1946	Nord-Fron
6	Mari Klosbøle Evenstuen	1983	Nord-Aurdal
7	Hans Kristian Enge	1981	Lillehammer
8	Anne Elisabeth Thoresen	1964	Vestre Toten
9	Håkon Norén	1995	Lesja
10	Mariann Isumhaugen	1970	Sør-Fron
11	Paul André Lindseth	1992	Gran
12	Dagny Christin Steen	1960	Jevnaker
13	Iver Erling Støen	1964	Gjøvik
14	Anne-Lise Marstein	1962	Lom
15	Ragnar Nordgreen	1946	Lillehammer
16	Mette Haverstad	1968	Ringeby
17	Ole Hageløkken	1953	Øyer
18	Anita Sletten Nuvstad	1967	Sel
19	Ivar Vistekleiven	1972	Vågå
20	Ingrid Marie Vaag Endrerud	1993	Gjøvik
21	Kristen Hagaseth	1951	Etnedal
22	Anne Synnøve Østensen	1963	Gausdal
23	Daniel Randrup Sværk	1992	Østre Toten
24	Ursula Øversjøen	1945	Gjøvik
25	Jon Odden	1960	Søndre Land
26	Irene Thorsplass	1967	Lillehammer
27	Endre Fagervold	1991	Nord-Fron
28	Birgit Finstad	1966	Østre Toten
29	Øyvind Frich	1967	Dovre
30	Ragnhild Sundheim	1969	Vestre Slidre
31	Ove Martin Stende	1964	Vang
32	Monica Lunde	1969	Lillehammer
33	Roar Steinslien	1966	Gausdal
34	Elin Kjølgaard	1973	Lillehammer
35	Arve Bergsbakken	1963	Etnedal
36	Lindis Kvernevik	1968	Lillehammer
37	Per Gunnar Hagelien	1968	Sør-Fron
38	Margit Bratvold	1950	Vestre Slidre
39	Geir Sørli	1974	Vestre Toten
40	Reidun Ramse Sørensen	1952	Gran
41	Leif Waarum	1956	Vestre Toten
42	Astrid Tønnesen Flåtåmo	1997	Nord-Fron
43	Harald Tyrdal	1972	Lunner

**BLI
MED**

**SEND NYMEDLEM AP TIL
1980 FOR Å MELDE DEG INN**